

ikke anerkende, at Haandværksmestre og Fabrikanter kan være ene afgørende med Hensyn til disse Forhold, ej heller med Hensyn til Læreprøvens Aflæggelse.

Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds gjorde adskillige Bemærkninger om den teoretiske og tekniske Undervisning. Han havde, sagde han, megen Sympati for, at denne Undervisning kunde falde paa et Tidspunkt, som ikke var saa sent som det nuværende; men saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, gik han desværre imod Lovforslagets Bestemmelser, der netop gaar ud paa at hindre den sene Undervisning. Jeg vil i Anledning af dette og andre ærede Medlemmers Bemærkninger gerne erindre om, at den Undervisning, som nu foregaar i Skoler, ikke altid og gennemgaaende er teoretisk, men at adskilligt af den Undervisning, som foregaar i de tekniske Skoler, er blevet og efterhaanden yderligere vil blive en praktisk Undervisning, og at Lærlingenes Deltagelse i denne praktiske Undervisning ikke i alle Tilfælde, selv om den falder i Arbejdstiden, eller der maa afgives noget af Arbejdstiden til Gengæld for Lærlingens Tilstedeværelse i Skolen, er et Tab i Lærlingens Uddannelsestid; thi han faar i hvert Fald i en Mængde Tilfælde, og efterhaanden som Tiden gaar, forhaabentlig i endnu højere Grad, end det nu er Tilfældet, en praktisk Uddannelse i Skolen, der fuldt ud staar Maal med, hvad han opnaar i Værkstedet.

Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds var ligesom andre ærede Medlemmer imod de Bestemmelser, der hjemler Kommissionerne Adgang til at fastsætte Løn for Lærlingene, til at skønne over Lønnens Højde og nægte Godkendelse af Kontrakter, naar Lønnen ikke maatte anses for passende. Derom kan jeg sige, at det er muligt, at den valgte Form er uheldig. Jeg tror, at det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds særlig opholdt sig over, at man havde givet denne særlige Myndighed til Kommissionerne, og jeg skal i og for sig ikke have noget imod paa dette Punkt at forhandle om en anden Fremgangsmaade, hvis man nemlig kunde enes om ligefrem i Loven at fastsætte Bestemmelser, der sikrer en vis Lønudbetaling. Men man er dog sikkert paa det rene med, at der maa ske en Reform ogsaa i denne Henseende! Man kan ikke opretholde den uanstændige Lærlingebetaling, man nu kender, af 2—3 Kr. om Ugen, som jo er den almindelige; det maa selv en Haandværksmester efterhaanden komme

til at erkende, skønt jeg ved, det vil falde ham uhyre vanskeligt. Men kan vi enes om at sætte faste Sæts ind i Loven, saa lad os forsøge det! Jeg har ikke noget imod, at der i Loven fastsættes, at Lærlingenes Løn skal være en vis Procentdel af den Løn, som Svendene i Faget har, Halvdelen f. Eks. — eller hvis man mener Halvdelen er for meget, kan vi jo altid forhandle om, hvor meget det skal være. Det er imidlertid en Fremgangsmaade, jeg veg tilbage for, da jeg havde Lovforslaget til Overvejelse, idet jeg gik ud fra, at Loven vilde komme til at gælde i adskillig Tid, og man maatte antage, at der vilde være en vis Bevægelse i de voksne Arbejderenes Løn, hvorfor det maaske ikke var helt heldigt, at Lærlingelønnen var fastsat i Loven; men da man gør saa stærke Indvendinger imod, at en Kommission skal have Myndighed til at træffe Afgørelser i denne Retning, saa henstiller jeg, at Rigsdagen selv træffer Afgørelse og indsætter Bestemmelser af den Art i Loven.

Det ærede 3die Medlem for Hovedstaden (Pitzner) gjorde nogle Bemærkninger i Anledning af den Bestemmelse i § 2, ifølge hvilken en Mester, der 2 Gange ved Voldgift er blevet dømt for at have ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for sine Lærlingenes Uddannelse, skal være afskaaret fra at holde Lærlinge. Jeg maa sige, at jeg forstaar overhovedet ikke, man rejser Indvendinger mod en saadan Bestemmelse. Naar en Mester virkelig 2 Gange i Løbet af 10 Aar ved Voldgift er blevet dømt for at have ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for sine Lærlinge, maa jeg hævde, at saa fortjener denne Mester virkelig ikke at have Lov til at holde Lærlinge mere. At Bestemmelsen skulde forandres, saaledes at man i Stedet for satte 3 Gange eller flere Gange, kan jeg ikke se nogen Rimelighed i; jeg synes, det maa være tilstrækkeligt, naar en Mester 2 Gange har forbrudt sig — det er i hvert Fald akkurat 2 Gange for meget. Han burde jo overhovedet ikke lade det komme til at mangle paa tilbørlig Omhu for sine Lærlinge, naar han paatager sig Oplæring af saadanne.

Dernæst talte det samme ærede Medlem om Lærlingelønnen og sagde, at en Mester i lang Tid havde Tab ved at holde Lærling. Jeg nægter ikke, at han kan have Tab paa dem — en Lærling kan forbrænde et Stykke Jern, ødelægge et Stykke Træ, og han kan i andre Fag gøre andre Ulykker — men mon de Tab dog er saa overvældende? Mon den Lærling, der faar 2 Kr. om Ugen, alligevel ikke gør Arbejde